

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyň: **a) T. M.**, a **b) A. M.**, obou zastoupených JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Plzeň, Jablonského 604/7, proti žalovanému: **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2014, č. j. 41 Az 19/2012 - 134, ve znění opravného usnesení ze dne 19. 9. 2014, č. j. 41 Az 19/2012 - 144,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyň, JUDr. Anně Doležalové, MBA, advokátce se sídlem Plzeň, Jablonského 604/7, **se** za zastupování v řízení o kasační stížnosti **určuje** odměna ve výši 5.560 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady tohoto zastoupení nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 26. 11. 2012, č. j. OAM-334/ZA-ZA06-ZA04-2012 (dále též jen „rozhodnutí žalovaného“), zamítl žalovaný žádost žalobkyň o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) jako zjevně nedůvodnou s tím, že žalobkyně neuváděly skutečnosti svědčící pro závěr, že by mohly být v zemi původu vystaveny pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně a) svým jménem i jménem nezletilé žalobkyně b) žalobu; Krajský soud v Brně tuto žalobu rozsudkem ze dne 10. 9. 2014, č. j. 41 Az 19/2012 - 134 (dále též jen „napadený rozsudek“), zamítl. Dne 19. 9. 2014 krajský soud vydal pod č. j. 41 Az 19/2012 - 144, usnesení, jímž opravil výrok III. naposledy zmíněného rozsudku, neboť v něm omylem uvedl nesprávnou výši odměny právní zástupkyně žalobkyň.

Napadeným rozsudkem přitom krajský soud rozhodoval ve věci samé již potřetí. Poprvé se tak stalo rozsudkem ze dne 20. 3. 2013, č. j. 41 Az 19/2012 - 25, kterým žalobu zamítl. Tento rozsudek byl (ke kasační stížnosti žalobkyň) zrušen Nejvyšším správním soudem, a to rozsudkem ze dne 16. 8. 2013, č. j. 2 Azs 6/2013 – 53. Věc byla krajskému soudu vrácena k dalšímu řízení, neboť krajský soud zatížil rozsudek nepřezkoumatelností. Krajský soud věc proto znovu

projednal a rozsudkem ze dne 9. 10. 2013, č. j. 41 Az 19/2012 - 60, žalobu opětovně zamítl. I tento rozsudek však byl na podkladě kasační stížnosti žalobkyň zrušen Nejvyšším správním soudem (rozsudek ze dne 11. 2. 2014, č. j. 2 Azs 23/2013 - 34), a to dílem pro nesprávné právní posouzení věci, dílem pro procesní pochybení krajského soudu. Současně dal Nejvyšší správní soud krajskému soudu pokyn, k jakému časovému okamžiku má být uváženo o existenci podmínek pro udělení doplňkové ochrany.

Krajský soud v odůvodnění nyní napadeného rozsudku nejprve zrekapituloval dosavadní průběh řízení před správními soudy a rovněž právní závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem. Poté konstatoval, že žádný z azylově relevantních důvodů nebyl v daném případě zjištěn; ačkoli žalobkyně tvrdí opak, v řízení před žalovaným byla jednoznačně prokázána možnost bránit se proti jednání soukromých osob (náboženské skupiny *Subotníci*) u ukrajinských státních orgánů, a to dokumentem nazvaným jako „*Informace MZV ze dne 19. 1. 2010*“; přičemž žalobkyně a) současně v řízení nepředložila žádnou zprávu, která by informace obsažené v tomto dokumentu vyvracela. Z uvedeného důvodu krajský soud neshledal ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 zákona o azylu, neboť pro případ, že by byly žalobkyně i po návratu do země původu konfrontovány s jednáním soukromých osob, mohou se buď obrátit na ukrajinské státní orgány, nebo se přesídlit na jiné místo v regionu nebo do jiné části Ukrajiny. Krajský soud sice přisvědčil žalobkyni a), pokud jde o nepříznivou bezpečnostní, politickou a ekonomickou situaci na jihu a východě Ukrajiny, poukázal nicméně na skutečnost, že severní a západní části Ukrajiny se s výraznějšími problémy nepotýkají. V tomto závěru přitom vyšel z „*Informace MZV ze dne 16. 4. 2014, č. j. 98524/2014-LPPP*“.

Rozsudek krajského soudu napadly žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) kasační stížností, v níž uplatňují důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelky mají za to, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Setrvávají na nesouhlasu se závěrem krajského soudu, že se po návratu na Ukrajinu v případě nezákonného jednání ze strany soukromých osob mohou reálně domoci ochrany u ukrajinských státních institucí, anebo mohou zvolit variantu přesídlení na jiné místo v rámci Ukrajiny. Dle jejich názoru nezhodnotil krajský soud podmínky pro udělení doplňkové ochrany v celkovém kontextu současné situace na Ukrajině. Soudem zmíněná „*Informace MZV ze dne 19. 1. 2010*“ již není aktuální, neboť v mezidobí došlo k výrazné změně bezpečnostní, politické i ekonomické situace a tato změna mohla mít zásadní vliv na efektivitu policie při řešení běžných kriminálních činů. Pokud jsou totiž bezpečnostní složky v důsledku hrozící války v bojové pohotovosti, problémy soukromých osob považují za okrajové. Argumentuje-li krajský soud tím, že výpovědní hodnota „*Informace MZV ze dne 19. 1. 2010*“ nebyla v řízení před krajským soudem vyvrácena, namítají stěžovatelky, že na druhou stranu nebyla soudem ani prokázána. Soud se totiž s důkazy předloženými ze strany stěžovatelek (o tom, že napjatá situace trvá na celém území Ukrajiny, nikoli jen v některých jejích částech) vůbec nezabýval a své rozhodnutí opřel pouze o „*Informaci MZV ze dne 16. 4. 2014, č. j. 98524/2014-LPPP*“, předloženou žalovaným. Stěžovatelky zpochybňují rovněž názor soudu o možném přesídlení v rámci Ukrajiny; uvádějí, že ve velké části Ukrajiny probíhá ozbrojený konflikt, a proto je možnost přesídlení na tato místa logicky vyloučena. Přihlédnout je také třeba k množství tzv. vnitřních uprchlíků, o nichž hovořila jedna ze zpráv předložená stěžovatelkami; v této souvislosti pak stěžovatelky poukazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93 (všechny rozsudky zdejšího soudu jsou dostupné z <http://www.nssoud.cz>), v němž je apelováno na zvážení reálnosti, přiměřenosti, rozumnosti a smysluplnosti takového řešení. Výše uvedené aspekty nicméně krajský soud v úvahu nevzal a reálné možnosti přesídlení stěžovatelek

nezohlednil. Při hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany tedy dostatečně nezohlednil aktuální politickou a bezpečnostní situaci na Ukrajině, jak mu uložil Nejvyšší správní soud, a to přesto, že se tato situace v mezidobí ještě více vyhrotila.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že důvody, na které se stěžovatelky odvolávají, nemohou rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zpochybnit. Připomenul, že nebylo prokázáno, že by stěžovatelkám v případě návratu do vlasti hrozilo reálné a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Je přitom evidentní, že stěžovatelky odvíjejí své obavy od potíží manžela stěžovatelky a), avšak ani v jeho případě nebyly shledány podmínky pro udělení doplňkové ochrany či azylu. Stěžovatelky tedy nesplnily nutnou podmínku pro udělení doplňkové ochrany, neboť se obávají toliko jednání soukromých osob; neprokázaly současně, že by se ochrany domáhaly u ukrajinských státních orgánů a že by jim tyto orgány ochranu odepřely. Stěžovatelky nevyužily ani variantu vnitřního přesídlení, ač jim v tom objektivně nic nebránilo (což potvrzují informace předložené žalovaným při ústním jednání před krajským soudem). Žalovaný dodal, že z výpovědi manžela stěžovatelky a) vyplynulo, že přesídlení v rámci Ukrajiny se neuskutečnilo proto, že se mu nepodařilo prodat byt, na kterém vázlo zástavní právo. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Specifikum kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany spočívá v tom, že možnost jejího posouzení soudem závisí nejen na splnění podmínek její přípustnosti, ale také na splnění podmínky její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy na předpokladu, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele (viz usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS). Teprve tehdy, je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, může Nejvyšší správní soud posoudit její důvodnost.

S ohledem na fakt, že v projednávané věci Nejvyšší správní soud již dvakrát rozhodoval, je z hlediska splnění podmínek přípustnosti kasační stížnosti nejprve nutno zohlednit ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., dle kterého je kasační stížnost nepřijatelná proti rozhodnutí, *jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.* K interpretaci uvedeného ustanovení se vyslovil Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (dostupný z <http://nalus.usoud.cz>), v němž uvedl, že jeho smyslem a účelem je, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj závazný právní názor na výklad hmotného práva vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Směřuje-li tedy kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž krajský soud rozhodl poté, kdy jeho rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost přípustná především stran právní otázky, kterou se kasační soud nezabýval, neboť toho vzhledem k důvodu zrušení rozhodnutí krajského soudu nebylo třeba či to dokonce ani nebylo možné; dále je kasační stížnost přípustná tehdy, opírá-li se o námitku, že se soud neřídil závazným právním názorem kasačního soudu stran právní otázky, kterou tento soud posuzoval (včetně relevantních skutkových okolností rozhodných pro posouzení právní otázky). Jiné než shora uvedené stížnostní důvody meritorně projednány být nemohou (viz též usnesení zdejšího soudu ze dne 10. 6. 2008, č. j. 2 Afs 26/2008 - 119).

Zdejší soud dospěl k závěru, že právě projednávaná kasační stížnost je ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přípustná, neboť její hlavní námitkou je, že krajský soud nerespektoval právní názor, který Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 11. 2. 2014, č. j. 2 Azs 23/2013 - 34, a že při posuzování existence podmínek pro udělení doplňkové ochrany

nezohlednil aktuální politickou a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Podmínky přípustnosti kasační stížnosti tedy byly v souzené věci naplněny.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. musel dále zabývat otázkou její příjatelnosti, tedy zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelek. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Vymezením institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně věnoval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57. O přijatelnou kasační stížnost se může jednat tehdy, pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, případně byly řešeny (ať již na úrovni krajských soudů, či Nejvyšším správním soudem) rozdílně, nebo pokud je třeba učinit judikaturní odklon, tj. ve výjimečných a odůvodněných případech, kdy je nutné změnit výklad určité právní otázky rozhodované dosud správními soudy jednotně. Další typovým příkladem přijatelné kasační stížnosti je situace, kdy soud shledá v napadeném rozhodnutí krajského soudu zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele za předpokladu, že toto pochybení dosáhne požadovaného minimálního stupně intenzity a že kasační soud shledá jako nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek nad rámec konkrétního případu. Nejvyšší správní soud v souvislosti s nepřezkoumatelností konstatoval také to, že nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí, spadající do množiny procesních vad podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., v zásadě může být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti, neboť stěžovateli je v důsledku této vady odepřena možnost se seznámit s důvody rozhodnutí, což představuje hrubé porušení procesního práva; podmínkou však je, aby konkrétní procesní deficit (ať již v podobě nepřezkoumatelnosti nebo v podobě tzv. „jiné vady řízení“) dosáhl určité minimální intenzity. O takový případ se bude jednat tehdy, lze-li předpokládat, že pokud by takový deficit nenastal, byl by výrok rozhodnutí jiný (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 - 59, či rozsudek ze dne 21. 2. 2008, č. j. 1 Afs 11/2008 - 72). Z tohoto úhlu pohledu proto Nejvyšší správní soud nahlížel na stěžovatelkami podanou kasační stížnost a dospěl k závěru, že jejich kasační stížnost podmínku přijatelnosti nespĺňuje.

Jak již bylo uvedeno výše, Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 11. 2. 2014, č. j. 2 Azs 23/2013 - 34, instruoval krajský soud jednak k tomu, aby v dalším řízení odstranil procesní vady, kterých se dopustil v předchozím řízení, jednak k tomu, aby (za účelem hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany) náležitě zohlednil aktuální politickou a bezpečnostní situaci na Ukrajině k okamžiku možného návratu stěžovatelek do země původu. Z předloženého soudního spisu vyplývá, že krajský soud výše zmíněné procesní vady skutečně napravil: v souladu s požadavkem stěžovatelek nařídil ve věci ústní jednání a dále v napadeném rozsudku (respektive v jeho záhlaví) nezaměnitelným způsobem identifikoval rozhodnutí žalovaného, které stěžovatelky svou žalobou napadaly.

Co se týče posledního pokynu Nejvyššího správního soudu, na základě něhož měl krajský soud znovu a řádně posoudit naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, stěžovatelky tvrdí, že tomuto požadavku krajský soud nedostal a svůj rozsudek znovu zatížil nepřezkoumatelností. K vymezení pojmu nepřezkoumatelnosti (zde pro nedostatek důvodů) existuje početná judikatura Nejvyššího správního soudu, z níž lze zmínit například rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, z něhož se podává, že „[n]epřezkoumatelnost

pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.“

Pozornosti Nejvyššího správního soudu především neušlo, že stěžovatelky skutečně u ústního jednání namítaly, že ač pocházejí ze západní části Ukrajiny, v níž vnitřní ozbrojený konflikt neprobíhá, přesto se obávají návratu do země původů, a to především kvůli snížené efektivitě činnosti bezpečnostních složek, které nemohou věnovat patřičnou pozornost řešení problémů soukromých osob. S poukazem na probíhající vnitřní ozbrojený konflikt a s tím související vnitřní uprchlictví zpochybnily stěžovatelky u ústního jednání také možnost přesídlení v rámci Ukrajiny, jakožto další v úvahu přicházející variantu řešení. Při ústním jednání předložily celkem čtyři články vydané Ministerstvem zahraničních věcí ČR, které se týkají současné situace na Ukrajině. Z protokolu z ústního jednání vyplývá, že tyto články při ústním jednání byly provedeny jako důkaz (čten jejich obsah) a byly založeny do spisu; dále byl čten obsah „*Informace MZV ze dne 16. 4. 2014, č. j. 98524/2014-LPPP*“. V reakci na ni stěžovatelky sice připustily, že současná situace na západě a ve střední části Ukrajiny je klidná, poukázaly však na její nestabilitu a nepředvídatelnost do budoucna. Do odůvodnění napadeného rozsudku potom krajský soud poněkud nadbytečně zařadil rozsáhlou rekapitulaci výsledků předchozího správního a soudního řízení, avšak samotnému hodnocení věci a vypořádání jediné zbývající žalobní námitky věnoval pouhé dvě strany z celkových jednadvaceti. Takový výrazný nepoměr rekapitulační a hodnotící části dozajista nepřispívá k přesvědčivosti jakéhokoli rozhodnutí a nejnak je tomu i v souzené věci. Mnohem vhodnější by bylo, kdyby krajský soud alespoň stručně shrnul obsah internetových článků, které byly stěžovatelkami soudu předány k založení do spisu v průběhu ústního jednání, a to i přesto, že svým obsahem nejsou schopné úspěšně podpořit stěžovatelkami uplatněné námitky (dva články obsahují veskrze obecná konstatování o nesouhlasu České republiky se údajným vstupem ruských ozbrojených sil na území Ukrajiny a s kroky, jimiž má Ruská federace destabilizovat situaci, jeden varuje české občany, aby se zdrželi cest do vyjmenovaných oblastí a účasti na demonstracích a pochodech, a konečně poslední z nich se sice zmiňuje o tzv. vnitřním uprchlictví cca 1 milionu státních občanů Ukrajiny, nicméně vyplývá z něj, že cca 80 % těchto osob uprchlo na území Ruské federace).

I přes tento deficit odůvodnění je však možné z rozsudku seznat úvahy, jimiž byl krajský soud při svém rozhodování veden. Jednoznačný postoj zaujal k žalobnímu tvrzení, že se stěžovatelky nemohou domoci účinného řešení svých problémů u státních orgánů: odmítl je s konstatováním, že nepředložily žádnou zprávu, která by vyvracela podklady Ministerstva zahraničních věcí z roku 2010 (mezi něž patří například „*Informace MZV ze dne 19. 1. 2010*“), které existenci fungujícího právního systému a možnosti obracet se o ochranu na státní orgány potvrzují. Uzavřel proto, že stěžovatelky neprokázaly, že by stran jejich možnosti domoci se ochrany u ukrajinských státních orgánů došlo ke změně oproti stavu v roce 2010. Co se týče namítané nemožnosti vnitřního přesídlení, je sice pravdou, že krajský soud argumentačně vyšel z „*Informace MZV ze dne 16. 4. 2014, č. j. 98524/2014-LPPP*“, současně ale reflektoval vyjádření stěžovatelek, že se situace na Ukrajině od dubna roku 2014 změnila. V reakci na tuto dílčí námitku pak krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že nyní je bezpečnostní situace na Ukrajině vsutku jiná, avšak jen na východě a jihu země, nikoli však v její západní části, odkud stěžovatelky pocházejí, a proto jim nic v návratu do vlasti nebrání. Nezbyvá proto než konstatovat, že ve smyslu ustálené judikatury (viz například rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005,

č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, a ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64) o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku hovořit nelze.

Z věcného hlediska zdejší soud již jen stručně připomíná závěry vyslovené v rozsudku ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, v němž konstatoval, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Uvedené pak přiměřeně platí i pro případy rozhodování o doplňkové ochraně.

Také otázkou maximálního akceptovatelného stáří zpráv o situaci v zemi původu se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval, mj. například v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publikovaném pod č. 1825/2009 Sb. NSS. Zde konstatoval, že „[i]nformace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“. Aktuálnost informací je přitom nutné posuzovat případ od případu; nelze paušálně stanovit, jak staré musí informace o situaci v zemi původu být, aby z nich bylo možné vycházet. Stěžovatelky navíc při ústním jednání konkrétně neupřesnily, v čem považují získané informace za neaktuální, pouze velmi obecně poukázaly na to, že „*situace se každým dnem mění a i z prohlášení prezidenta Putina vyplývá, že by nebyl problém v několika dnech obsadit Kyjev.*“. Obdobně obecně negovaly stěžovatelky i dosud nezpochybnovanou možnost občanů Ukrajiny domoci se ochrany před jednáním soukromých osob u státních orgánů a rovněž i variantu řešení svých problémů přesídlením v rámci (západní části) Ukrajiny.

Nezbývá proto než uzavřít, že za situace, kdy stěžovatelky jak v řízení před krajským soudem, tak i před Nejvyšším správním soudem, nepřednesly žádné konkrétní argumenty či návrhy důkazů ve prospěch přijatelnosti této námitky a jejího hlubšího zkoumání, nevybočil krajský soud z obecných požadavků judikatury Nejvyššího správního soudu, pokud považoval informace o situaci v zemi původu za dostatečně aktuální. K požadavku konkretizace kasačních námitek se Nejvyšší správní soud vyjádřil v řadě svých rozhodnutí; uvedl například, že pokud stěžovatel v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž by upřesňoval, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné (rozsudek ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37). Žadatel o mezinárodní ochranu tedy musí ve své žádosti uvést skutečnosti, z nichž dovozuje, že mu svědčí některý z důvodů pro její udělení (rozsudek ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63), a musí rovněž unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby (rozsudek ze dne 29. 5. 2009, č. j. 4 Azs 83/2008 - 69).

Obdobně konstantní jsou i závěry Nejvyššího správního soudu týkající se posuzování případů pronásledování, vyhrožování či újmy, jejímiž původci jsou soukromé osoby, které nelze podřadit pod žádný z důvodů pro udělení doplňkové ochrany (viz zejména rozsudky ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 - 47, ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, či ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41). Z rozsudku ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, vyplývá, že „*není nutné, aby (...) stát jednání [soukromých původců pronásledování nebo vážné újmy] schvaloval, toleroval či jej přímo podporoval; postačí, pokud není schopen nebo ochoten poskytnout před [pronásledováním] či vážnou újmu ochranu. (...) Pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními*

subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Pokud to však zjevně není (...), žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést, proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil; břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu tudíž leží na straně stěžovatele.“ Jak již bylo uvedeno, stěžovatelky setrvaly na svém (v zásadě spekulativním a konkrétními indiciemi nepodloženém) postoji, že v situaci probíhajícího vnitřního ozbrojeného konfliktu nelze od státních orgánů očekávat účinnou snahu o potírání protiprávního jednání soukromých osob, nicméně ani dodatečně v řízení o kasační stížnosti nepředložily relevantní důkazy, které by důvodnost jejich tvrzení podporovaly.

Nejvyšší správní soud se proto neztotožnil s názorem stěžovatelek, že výše vytčené deficitní odůvodnění rozsudku krajského soudu dosahují požadovaného stupně intenzity a zakládají jeho nepřezkoumatelnost v tom smyslu, jak byla pojmově ustálena výše citovanou judikaturou. Zdejší soud rovněž nezjistil ani žádnou jinou vadu řízení před krajským soudem, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Lze tak uzavřít, že kasační námitka podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. důvodná není. Co se týče dalšího zákonného důvodu, kterého se stěžovatelky v úvodu své kasační stížnosti dovolávají [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], ten nebyl naplněn žádným konkrétním tvrzením (všech tvrzených pochybení se měl dopustit krajský soud, nikoli žalovaný), a proto se jím zdejší soud věcně nezabýval.

Závěrem lze dodat, že stěžovatelkám nic objektivně nebrání legalizovat si pobyt v České republice za pomoci institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Rovněž mají možnost v případě, kdy v zemi jejich původu dojde k natolik signifikantní změně bezpečnostní a politické situace, učinit nové prohlášení o mezinárodní ochraně a tyto nové skutečnosti v něm uvést. Pokud stěžovatelky takovou novou žádost podají a opřou ji o relevantní změnu bezpečnostní situace v zemi původu, bude žalovaný povinen posoudit tuto žádost jako přípustnou minimálně v rozsahu takového tvrzení, a to právě z důvodu existence mezinárodního závazku *non-refoulement*, který musí být respektován. Tento přístup nepřímo podporuje i obsah rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, v němž se konstatuje, že „[d]ostatečné záruky pro respektování zásady non-refoulement budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§ 10a zákona o azylu).“ (k otázce přípustnosti takové žádosti srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011 – 74).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Držel-li se krajský soud při svém rozhodování ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a nedopustil-li se žádného zásadního procesního pochybení, a konečně netvrdily-li stěžovatelky žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti, nelze než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jejich vlastní zájmy. Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji usnesením odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovatelkám k žádosti stěžovatelky a) zástupkyni z řad advokátů svým usnesením ze dne 3. 6. 2013, č. j. 2 Azs 6/2013 - 27); náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Ve smyslu § 35 odst. 8 *in fine* s. ř. s.

(a s přihlédnutím k závěrům rozsudku tohoto soudu ze dne 22. 4. 2010, č. j. 4 Azs 6/2010 - 42), platí, že advokát ustanovený krajským soudem zastupuje účastníka i v dalším řízení o žalobě před krajským soudem poté, co bylo původní rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušeno; tyto závěry lze analogicky vztáhnout i na situaci, kdy právního zástupce účastníkovi ustanovil Nejvyšší správní soud po novele soudního řádu správního účinné od 1. 1. 2012. Výše těchto nákladů spočívá v odměně advokátky za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé, tj. kasační stížnosti) v částce 3.100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů právní zástupkyně v částce 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Jelikož jde o společné zastupování více osob, náleží ustanovené zástupkyni odměna za dva úkony právní služby, odměna se však snižuje u každého úkonu o 20 % (§ 12 odst. 4 citované vyhlášky). Výše přiznané odměny tak činí 4.960 Kč; k této odměně je nutno připočítat již výše zmiňovanou náhradu hotových výdajů výši 2 x 300 Kč. Celkově tedy výše odměny zástupkyně stěžovatelek činí 5.560 Kč. Vzhledem k tomu, že advokátka neprokázala, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, nepřistoupil Nejvyšší správní soud ke zvýšení jejího nároku o částku odpovídající této dani. Částka 5.560 Kč bude ustanovené advokátce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2015

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu